

ΦΘΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Ετησία συνδρομή φρ. 3. Διά τὸ ἐξωτερικὸν 3,50 προπληρωτέας.

ΕΤΟΣ Θ'. — Ἐν Ἀθήναις ἡ Τετάρτη 1887. — Ἀρ. 2.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιρροή τῶν ἀνέμων. Φωνή ὑγιεινῶς. Ἀναπνοή. Ἰδρῶς νοσολογικῶς. Προσωπαλγία. Μήκων. Ὑποπόρος, ἀγρία (παπαροῦνα). Ὀπίον. Παράσιτα δέρματος. Ἀσπίτα διαρκῆς. Ἐλκίον ἀρωματικόν. Διὰ γίνωσις νεφρῶν ὧν.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΑ

Περὶ τῆς ἐπὶ τῆς ὑγιείας ἐπιρροῆς τῶν διαφόρων ἀνέμων.

Ἐκτός τῶν ἐκ τῶν περάτων τοῦ ὀρίζοντος πνεόντων διαφόρων ἀνέμων, περὶ ὧν προελέχθη, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι ἀνεμοὶ ἐκπνεύοντες ἄλλοθεν. Μεταξὺ τούτων ἐστὶν ὁ καλούμενος Ἐκρεγίας, ὅστις παράγεται ἐξ ἀνεμοστροβύλου, συμβαίνοντος μεταξὺ τῶν νεφρῶν. Προμηνύεται οὗτος, ὅταν τὰ νέφη ᾖσι μελανὰ, καὶ ὁ κεντρὸς εὐδιδος. Καταπαύει, ἂν μὴ βρέξῃ. Ὁ ἀνεμος οὗτος οὐδεμίαν δυνάμειν ἔχει ἐπὶ τῆς ὑγιείας.

Αἱ καταιγίδες, οἱ Σίφωνες, κλπ. ἀποτελοῦνται ἐκ στροβύλου

αέρος, τοπικοί παρρηγόμενοι και κινούμενοι προς τινὰ διεύθυν-
σιν. Οὗτοι καθίστανται ἐπιβλαβεῖς τῇ ὑγίειᾳ διότι διερχόμενοι
διὰ λιμνῶν καὶ ἐλῶδων τόπων, ἀνατράπτουσι τὸν βυθὸν τοῦ-
των καὶ μύχματα ἐξαγορεύουσιν. Ἐξήπτουσι δὲ καὶ πολλὰ νεύματα
παύει. Ἐκτὸς τούτου ἐπιφέρουσι καὶ καταστροφὰς πραγμάτων.
ἀναρπάζουσιν ὑγρὰ καὶ στερεὰ ὕμματα ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς
Γῆς καὶ μεταφέρουσιν μακρὰν ὁδὸν.

Γίνονται καὶ τοπικοὶ ἀνεμοὶ ἐκ θερμῶν αέρος ἐκπηγνύον-
των μεταξὺ ὀρέων, κλπ.

Ἐὰν ὁ ἀνεμος ᾖ ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς, ἐπιφέρει μείζονα αἰσθη-
σιν ψυχρότητος, παρ' ὅταν ᾖ ψυχρὸς καὶ ξηρὸς· διὰ τοῦτο ἐν-
τοῖς κοίλοις καὶ ἐλῶδεσι καὶ ὑγροῖς τόποις τὸ ψῦχος ἐν νηνε-
μίᾳ εἶνε ἐκπαισθητότερον τοῦ ἐν ξηροῖς καὶ ὑψηλοῖς τόποις.

Ὁ δὲ θερμὸς ἀήρ, ἐὰν κινήται, ἐπιφέρει δροσερότητα· διότι
ἐκχυζάνει τὴν ἀδήλον διαπνοὴν τοῦ σώματος. Ἐὰν ὁμοῦς ὁ ἀήρ
θερμὸς ᾖ, εὐρίσκειται ἐν νηνεμίᾳ, ἐπιφέρει πνιγμὸν, καὶ βλάβην
τῇ ὑγίειᾳ· διότι οὐ μόνον θερμαίνει τὸ σῶμα πλέον τοῦ δεόν-
τος, ἀλλὰ καὶ κορεθεῖς ἐκ τῶν ἀτμῶν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς,
οὐδὲως πλέον ἀπορροφᾷ τούτους. Ἐπρὸς μὲν ἡ ἀδήλος διαπνοὴ οὐ
καλῶς λειτουργεῖ· αἱ δὲ διὰ ταύτης ἐκπεμπόμεναι περιτταὶ ὑλῆς
μένουσιν ἐντὸς τοῦ σώματος καὶ οὕτως ἐπιγίνεται ἐν τῷ σώματι
κακουργία μεγάλη μετὰ πνιγνῆος καταστάσεως.

Ὅτι μὲν ἡ ἀκίνησις καὶ ἡ μὴ ἀνανέωσις τοῦ αέρος ἐπιφέρει
ἐλάττωσιν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, τοῦτο ἀπέδειξε πειραματικῶς
ὁ Μιλν-Εδδάρσης. Θέσας ἕνα βάρανον μεταξὺ δύο ὑαλοφράκ-
των (σερτσφεδων) παρὰθύρου καὶ ἄλλον ἐπὶ παρὰθύρου ὅλως
ἀνοικτοῦ, μετὰ μίαν ὥραν ζυγίσας τὸν ἐντὸς τῶν ὑαλοφράκτων
βάρανον εὗρεν ἐλαφρότερον κατὰ 0,167 τοῦ ὅλου βάρους του·
τὸν δὲ ἄλλον κατὰ 0,520 τοῦ ὅλου βάρους του. Δῆλον οὖν ἐκ
τούτου γίνεσθαι ὅτι ἡ ἀκίνησις τοῦ αέρος ἐμποδίζει τὴν ἀδήλον
διαπνοὴν, τὰ δὲ πρὸς ἐκπομπὴν ὑγρὰ μένοντα ἐν τῷ σώματι
ἀυξάνουσι τὸ βάρος αὐτοῦ. Οἱ κοιμώμενοι λοιπὸν ἐντὸς περικε-
κλυμένων κλινῶν διὰ παρὰπετασμάτων (κουρτίνων), ὑφίσταν-
ται μείωσιν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς· ἐπομένως ἐγείρονται ἐχθροῖς
καρυδαρίαι καὶ νοσήματα, μέχρι οὗ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἀδήλος
διαπνοὴ καὶ ἀποβληθῇ τὸ βραδύναν πρὸς ἐκπομπὴν ποσὸν τῆς
περιττῆς ὑλῆς. Σὺν τούτοις ἐν τοιαύτῃ κλινῇ μὴ ἀνανεούμενος
ὁ ἀήρ, κορέννεται καὶ ἐκ μiasματικῶν ὑλῶν, ἐξαγομένων ἐκ τῆς

ἀναπνοῆς. Ἐν ἐνὶ λόγῳ δύνανται τις εἰπεῖν ὅτι ἡ ἀκίνησις τοῦ
αέρος εἶνε ἐπιβλαβὴς τῇ ὑγίειᾳ καὶ ζωῇ τῶν ἀνθρώπων ὡς καὶ
τῶν ζώων, καθάπερ ἐπιβλαβὴς ἐστὶ καὶ ἡ ἀκίνησις τῶν ὑδάτων
ἐπὶ τῶν ὑδροβίων ζώων.

Οἱ ἀνεμοὶ ἐκτὸς τῶν βλαβῶν, ἃς ἐπιφέρουσιν τῇ ὑγίειᾳ διὰ
τῆς μεταφορᾶς διαφόρων μiasματικῶν καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν ἀ-
ερώδων ὑλῶν, πολλὰκις γίνονται πρόξενοι καὶ μεγάλων ὠφελει-
ῶν τῇ ὑγίειᾳ, καὶ δύνανται τις εἰπεῖν ὅτι αἱ ὠφελεῖαι, τὰς ὁποί-
ας ἐπιφέρουσιν, εἰσὶ μέγισται ἐνώπιον τῶν βλαβῶν. Καθαρίζου-
σι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς, ἐνθεν διέρχονται, ἐκ τῶν πικρῶν
μiasμάτων καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν ὑλῶν, ἅπερ διασκεδάζουσιν εἰς
τὸ διάστημα καὶ ἀποκαθαίρουσιν οὕτω τὸν αέρα. Παράσφουσι
διὰ τὸν ἀεὶ κλυθῶντα ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ ζωῶν ἐπιβλαβὴ τῇ ὑ-
γίειᾳ, καὶ ἄλλα διαταρακτικὰ τῆς ἡσυχίας, ὡς εἰσὶν οἱ κώνω-
πες κλπ. Τὸ θέρος ἐν ὥρᾳ καύσωνος ἐπιφέρουσιν δροσερότητα καὶ
μείζονα ἀνογὴν τοῦ καύσωνος. Ἐπιταχύνουσιν τὴν ἀποξήρανσιν
τῶν ἐλῶδων τόπων, δροσίζουσιν τὰ φυτὰ, κινουσί τὰ ἡμεροῦντα
ὕδατα, καὶ ἐμποδίζουσιν τὴν σῆψιν αὐτῶν· διὰπερ πᾶς τὸπος εὐ-
πνοὺς ὑγιεινὸς ἐστὶ.

Θερμοὶ καὶ ἡπτοὶ ἐπωφελεῖς τῇ ὑγίειᾳ ἀνεμοὶ πνέουσιν, καθ'
ἱπποκράτην (ἀέρ. ὑδ. τ.), μεταξὺ τῶν σημείων τῆς χειμερινῆς
ὁμοιοπαθίας καὶ τῆς δύσεως· οὗτοι εἰσὶν οἱ νότιοι ἀνεμοὶ. Ἀρ-
γανταί πνεῖν οἱ ἀνεμοὶ οὗτοι τὸν μὲν χειμῶνα τὴν πρωίαν ἐξ
ὁμοιοπαθῶν, τὸ δὲ θέρος ἐκ δυσμῶν πρωίαν καὶ ἐσπέρας· καὶ εἰ
μὲν ὁ ἀνεμος ἀρξήται ἀπὸ πρωίας διημερεύει μάλλον. Γίνονται
πάντοτε ἀνεμοὶ ἐν καιρῷ τροπῶν. Τὴν πρωίαν οὐ πνεῖ ψυχρὸς
ἀνεμος ἐκ θαλάσσης, ἀλλ' ἐκ ποταμῶν. Εὐδία γίνεται ἰδίως
περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ τὴν μεσημβρίαν.

Οἱ ἀνεμοὶ πνέουσιν πάντοτε ἐπὶ τῶν μετρίως ὑψηλῶν τόπων,
καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων, τῶν ἐχόντων μέτριον ὕψος· ἐν
τοῖς κοίλοις γίνεται συνήθως νηνεμία. Ἐπὶ δὲ τῶν σφοδρῶν
ὑψηλῶν ὀρέων οὐ γίνεται ἀνεμος, ὡς ἐστὶν ὁ Ἄθως, κλπ. ἀλλ'
οὐτε βροχὴ καὶ ραγδαία πίπτει. Μετὰ ὑπὸν καταπαύει ὁ ἀνεμος.
Αἱ καθ'αρχὴν δύσεις ἐστὶ σημεῖον εὐδίας, αἱ δὲ τεταραγμέναι χει-
μώνος.

Ἐτησίους ἀνέμους οἱ Τοῦρκοι ὀνομάζουσι τοὺς ἀπὸ βορρᾶν
πνέοντες ἀνέμους ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου,
ὡς καλοῦσι μακρόν· διακρίνουσι τὰς ἐποχὰς ἐκ τῶν ἐπικρα-

τουσών ὀπωρών. Ὅθεν λέγουσι μελτέμια κεράσων, κολοκύνθων, μυλοπεπόνων (καρπουζίων), σύκων, σταφυλῶν, οἴνων.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΟΥ

Περὶ φωνῆς ὑγιεινῆς.

Ἡ φωνὴ τῶν πεφοδισμένων, τῶν δειλῶν καὶ τῶν ἀγωνιῶν-των τρέμει. Μετὰ τὸ φαγητὸν ἡ φωνὴ διαφθείρεται· οἱ ψάλλον-τες καὶ οἱ ᾄδοντες πρέπει νὰ ὦσι νήστευσι.

Τὰ πτηνὰ ᾄδουσι τὴν πρωίαν πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ τὸ ἑσπέρως μετὰ τὸ φαγητὸν. Τὸ μὲν τῆς πρωίας ᾄσμα συντελεῖ πρὸς διέγερσιν τῶν δυνάμεων αὐτῶν διὰ τοῦ ἤχου, τὸ δὲ τῆς ἑσπέρας πρὸς χώνευσιν καὶ θρέψιν.

Οἱ μεγαλόφωνοι εἶνε θερμοὶ τὴν φύσιν. Οἱ δὲ ἰσχνόφωνοι οὐ δύνανται νὰ διαλέγωνται διαρκῶς. Οἱ μελαγχολικοὶ εἰσὶν ἰσχνό-φωνοι. Ἡ βαρεῖα φωνὴ ἀκούεται καλῆτερά ἐγγύτατα παρὰ μα-κρόθεν. Ἡ φωνὴ γίνεται βαρεῖα ἐκ τῶν πόνων, ἐκ τοῦ ἔμετου καὶ ἐκ τοῦ ψύχους. Διὰ τοῦτο εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα ἀρέσκον-ται οἱ κῆτοιχοι εἰς βαρεῖς καὶ τραχεῖς ἤχους, παραγομένους διὰ βαρεῖας φωνῆς ἢ δι' ὀργάνων σκληρίγγων κλπ. Οἱ ἀγρυπνοῦντες ἔχουσι τὴν φωνὴν τραχύτεραν.

Ὅζειν φωνὴν ἔχουσιν οἱ ἄγονοι, οἱ παῖδες, αἱ γυναῖκες, οἱ εὐνοῦχοι, οἱ γέροντες, οἱ φοβούμενοι καὶ οἱ κλαίοντες. Οἱ δὲ γελῶντες ἔχουσι βαρεῖαν τὴν φωνήν.

Οἱ κῆτοιχοι τῶν πολὺ ὑψηλῶν ὀρέων φωνοῦσι τραχύτερον τῶν τῶν περὶ τῶν τοῦτο προέρχεται διότι ἀκούουσι δυσχερέ-στερον ἕνεκα τῆς ἀραιώσεως τοῦ ἀέρος, καὶ φύσει ἀναγκάζονται ἵνα φωνάζωσι τραχύτερον.

Τὰ πράσα ὡμὰ ἢ ἐφθὰ τραγώμενα ἐπιφέρουσιν εὐφωνίαν, ὡς σκύτως καὶ ὁ κρόκος τοῦ νεαροῦ ὡοῦ καὶ οἱ ζόγχοι (ζοχοί) τραγώμενοι τ' αὐτὸ ποιοῦσι.

Τ' ἀλύπαστα, τὰ ὄξυνα, κλπ. βλάπτουσι τὴν φωνήν.

Ἡ λαλιὰ εἶνε ἀνθρωπίνῃς διὰ σειρὰς λόγων ἐκφωνουμένων πρὸς ἐκφρασιν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων· ταύτης μέρος εἰσὶν ἡ ὁμιλία, ἥτις ἐὰν γίνηται μεγαλοφώνως μετὰ ὀξύτητος καὶ ταχύτητος κορυφῇ τῶ φωνητικῶν ὀργάνων καὶ ὅλον τὸ σῶμα. Ἡ δὲ ἀγρυπ-νουσα, ἐὰν πρόκηται νὰ γείνη διαρκῆς ἐπὶ πολὺ, πρέπει ὁ ἀγρυ-πνῶν προηγουμένως νὰ ποιῇσιν περίπατον· ν' ἀρχίσῃ τὴν ἀγρυ-πνουσιν ἐκ βαρυντῶν φθόγγων καὶ κατ' ὀλίγων ν' ἀνυψῇ τὴν φωνήν, ἥτις πρέπει νὰ ταπεινοῦται πάλιν πρὸς τὸ τέλος τοῦ λόγου καὶ νὰ γίνηται ὅπως ἤρχισε. Τοῦτο πρέπει νὰ ποιῶσι καὶ οἱ ἱεροψάλται, καὶ οἱ διαρκῶς ᾄδοντες ἐν θεάτροις ἢ ἀλλοῦ.

Ἡ λαλιὰ γιγνομένη πλέον τοῦ δέοντος ἐμποιεῖ κακῆς ἀν-αν, δίδωσιν, καὶ ζητάσιν γλώσσης, βλάπτει τοὺς πασχόντας ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐξ αἱμορραγίας καὶ μάλιστα ἐξ ἐπιστάξεως, καὶ τοὺς ὑπηρετούμενους εἰς συμφορήσεις τῆς κεφαλῆς, εἰς κεφαλαλγίαν κλπ. Ὁφελεῖ τοὺς κατεχομένους ὑπὸ ὑπνωδίας, τοὺς ἔχοντας κράσιν ὑγρὰν, ὡς εἰσὶν οἱ λυμφοτικοί· διότι αὐξοῖ τὴν ᾄδον διαπνοήν, φέρει αἷμα ἀρκετὸν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ σώματος. Δὲν ὠφελεῖ τοὺς αἱματώδεις, διότι πηγνύει ἐτι μᾶλλον τὸ αἷμα τούτων.

Γ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

Περὶ ἀναπνοῆς.

Κατὰ τὴν εἰσπνοὴν ὁ θώραξ αὐξοῖ τὴν χωρητικότητά αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀήρ εἰσέρχεται βιασίως εἰς τὰς διακλαδώσεις τῶν βρόγ-χων. Πρὸς αὐξήσιν τῆς χωρητικότητος αἱ πλευραὶ ἀνυψοῦνται, καὶ κινεῖται τὸ πρὶν ὀδεῖν, τὸ διάφραγμα ἐκ τούτου διαστέλλε-ται, ἢ πρὸς τὴν ἀνω κυρτῇ ἐπιφανείᾳ του καθίσταται κοίλη, πρὸς τὰ κατω κυρτωμένη. Οὕτω γίνεται ὁ θώραξ εὐρύτερος, καὶ αἱ ἐν αὐτῷ πνεύμονες διαστέλλονται, ἐξογκοῦνται ἀναλόγως τῆς εὐρύτητος τοῦ θώρακος, καὶ οὕτως ὁ ἀήρ εἰσέρχεται ἵνα γε-μίσῃ τὸ ἐκ τοῦ πνεύμονος κενόν. Κατόπιν ἵνα ἐξωθισθῇ καὶ ἐξέλ-θῃ ὁ εἰσελθὼν ἀήρ, αἱ μὲν πλευραὶ καταβιβάζονται, τὸ διάφρα-γμα ἀνορθοῦται, ἡ χωρητικότης τοῦ θώρακος σμικρύνεται, οἱ δὲ πνεύμονες πιεζόμενοι σμικρύνονται, καὶ βιάζεται ὁ ἐν αὐτοῖς ἀήρ νὰ ἐξέλθῃ.

Τὴν ἔξοδον ταύτην διαδέχεται νέα εἰσοδος, ἐκπνεύματα-
μένων τῶν πρώτων κινήσεων τοῦ θώρακος· οὕτω καθίσταται ἡ
ἀναπνοή, καθ' ἣν ὁ θώραξ ὁμοιάζει πρὸς φυσερὸν.

Ἐν τῷ ἔδειν ὁ θώραξ στενοῦται διὰ τῆς ἐνεργείας μυῶν τι-
νῶν, καὶ οἱ πνεύμονες πιέζονται, ἀναλόγως, ἵνα ὁ ἐν τοῖς πνεύ-
μοσιν ἀὴρ ἐξέλθῃ ὀρμητικώτερος πρὸς παραγωγὴν τῆς φωνῆς.

Ὁ εἰς τοὺς πνεύμονας εἰσελθὼν ἀὴρ διὰ τῆς **εἰσπνοῆς**, ἐξέρ-
χεται διὰ τῆς **ἐκπνοῆς**. Ἀλλ' ὁ ἐξερχόμενος ἀὴρ δὲν εἶνε
πλέον ὁ αὐτός, οἷος ἦτο κατὰ τὴν εἰσοδὸν του· διότι ἐν τῷ
πνεύμονι ὑφίσταται σημαντικὴν ἀλλοίωσιν.

Ὁ ἀὴρ συνίσταται ἐξ ὀξυγόνου καὶ ἀζώτου, εἰσερχόμενος εἰς
τοὺς πνεύμονας τὸ ὀξυγόνον αὐτοῦ ἐνοῦται μετὰ τοῦ ἐν τῷ
αἵματι ἀνθρακός καὶ ἀποτελεῖ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὅπερ διὰ τῆς ἐκ-
πνοῆς ἐξέρχεται· ὥστε ὁ εἰσερχόμενος ἀὴρ ἔχων ὀξυγόνον καὶ
ἀζωτον, ἐξέρχεται ἔχων ἀντὶ ὀξυγόνου ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ συνά-
μα ἔχων καὶ ἀτμοὺς ὕδατῶδεις, οὓς λαμβάνει ἐκ τῆς διαφορή-
σεως τῶν βρόγχων καὶ ἐκ τῆς ἐνώσεως τοῦ ὀξυγόνου ἐν τοῖς
πνεύμοσι μετὰ τοῦ ὕδρογόνου.

Πῶς δὲ γίνεται ἐν τοῖς πνεύμοσι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ; Ἰδοὺ
πῶς. Γίνεται διὰ χυμικῆς μυστηριώδους ἐργασίας ἐντὸς τῶν
πνευμόνων ἐνώσει τοῦ ὀξυγόνου τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος μετὰ ἀν-
θρακός εὐρίσκομένου ἐν τῷ φλεβικῷ αἵματι· παράγεται δὲ ἀνθραξ
καὶ εὐρίσκεται πλεονάζων ἐν τῷ φλεβικῷ αἵματι ἐκ τῶν φυτικῶν
τροφῶν, ἐκ τῶν γλυκῶν, ἐκ τῶν λιπαρῶν καὶ ἐξ οἶνοπνευ-
ματώδων ποτῶν. Ἐν ᾧ γίνεται ἐν τοῖς πνεύμοσιν ἡ ἐνώσις
τοῦ ὀξυγόνου μετὰ τοῦ ἀνθρακός, παράγεται ζωϊκὴ θερμότης,
καὶ ἀλλοίωσις τῆς ποιότητος τοῦ φλεβικοῦ αἵματος, τὸ ὅποιον
ὄν ὑπομέλαν καθίσταται τότε ἐρυθρὸν καὶ μεταβαίνει οὕτως ἔχον
εἰς τὰς ἀρτηρίας, καὶ τότε γίνεται καὶ θερμότερον τοῦ φλεβικοῦ
αἵματος κατὰ 2 βαθμοὺς, ὡς πρὸς τὸ φλεβικόν. Τὸ τοιοῦτον αἵ-
μα καλεῖται **ἀρτηριακόν**, τὸ δὲ πρὶν ὑπομέλαν **φλεβικόν**.

Πρῶτος ὁ Δεσπρὲς εὔρε τὴν αἰτίαν ταύτην τῆς ἐκπνεύσεως
τῆς θερμότητος. Διὰ ταύτης διατηρεῖ ὁ ἄνθρωπος τὸν αὐτὸν
πάντοτε βαθμὸν τῆς θερμότητος, ἥτις καλεῖται **ζωϊκὴ θερ-
μότης**, καὶ δύναται ν' ἀντέχῃ καὶ εἰς μεγὰλὰ ψύχην καὶ εἰς
μεγάλαν θερμότητα τῆς ἀτμοσφαίρας. Δύναται νὰ ζῇ π. χ. ἐν
Σιβηρίᾳ, ἐνθα τὸ ψύχος φθάνει εἰς 60° ὑπὸ τὸ μηδέν, καὶ εἰς τὰς
ἄλγας τοῦ Νίγρου ποταμοῦ, ἐνθα ἡ θερμότης φθάνει εἰς + 48°.

Διὰ τῆς χυμικῆς ἐνώσεως τοῦ ὀξυγόνου μετὰ τοῦ ἀνθρακός
ἐν τοῖς πνεύμοσι, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Δεσπρὲς παράγεται
τὰ 7110 τῆς ζωϊκῆς θερμότητος· τὸ ὑπόλοιπον παράγεται
ἐκ τῆς πίεθης τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ζώουτος διοργανισμοῦ,
καὶ ἐκ τῆς ἀφομοιώσεως τοῦ αἵματος, εἰς τὰς ὕλας τοῦ σώμα-
τος· διὰ τοῦτο οἱ καθεστηκυῖαι ζῶντες διακονοῦντες ὑγρότεροι εἰσι
καὶ ὑγρότεροι.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ζωϊκῆς θερμότητος γίνεται μεταβολὴ τῶν
ἐν τῷ σώματι ὑγρῶν εἰς ἀτμάσπασιν ἀτμῶν, οἵτινες ἐξέρχονται
διὰ τῆς ἐκπνοῆς μετὰ τοῦ ἐκπνεομένου ἀέρος, ὡς τοῦτο δῆλον
γίνεται διὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ σώματος καὶ διὰ τῆς ἀδήλου δια-
πνοῆς τοῦ δέρματος, ἐξ ἧς γίνεται ὁ ἰδρῶς. Ὅσον τὸ ποσὸν
τῆς ζωϊκῆς θερμότητος εἶνε μεγαλύτερον, τόσον περισσότερα γί-
νεται ἡ ἐξάτμισις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ πλεονάζον τῆς
θερμότητος ἀφαιρεῖται διὰ τῆς ἐξατμίσεως τῆς ἀδήλου διαπνο-
ῆς· διότι πᾶν ὑγρὸν ἵνα μεταβῇ ἐξ ὑγροῦς εἰς ἀτμώδη κατὰ-
στάσιν ἀπορροφᾷ ποσὸν θερμότητος. Διὰ τοῦτο, ἐὰν τὸ σῶμα
τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκηται ἐν λουτρῇ ἔχοντι ὕδωρ θερμὸν, δὲν
δύναται ν' ἀντέξῃ ἐν αὐτῷ πλέον τῶν + 40°· διότι διὰ τοῦ
περιβάλλοντος τοῦ σώματος ὑδατος ἐμποδίζεται ἡ κατὰ τὸ προσῆ-
γον ποσὸν ἐξάτμισις τῶν ὑγρῶν διὰ τοῦ δέρματος· ἐνθ', ἐὰν εὐ-
ρίσκηται ἐν μέσῳ θερμοῦ ἀέρος, δύναται ἀντέχειν μέχρι τῶν +
70° (βαθμῶν.)

Ἡ φύσις ἐργάζεται πρὸς διατήρησιν πάντοτε τοῦ αὐτοῦ βαθ-
μοῦ τῆς ζωϊκῆς θερμότητος, καὶ ὅταν ὑπάρχῃ πολὺ ψύχος ἐπι-
τεχύνεται ἡ ἀναπνοή, εὐρύνεται πολὺ ὁ θώραξ ἵνα εἰσέλθῃ εἰς
τοὺς πνεύμονας περισσότερον ὀξυγόνον καὶ γείνη περισσότερα
καύσις. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ πολλὴ θερμότης, ἡ μὲν ἀναπνοή γίνεται
βραδυτέρα, ἡ δὲ ἐξάτμισις τῶν ὑγρῶν μειζὼν πρὸς ὀλιγωτέραν
παραγωγὴν θερμότητος, καὶ πρὸς πλείονα ἀφαιρέσιν ταύτης.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Ὁ ἰδρῶς ὑπὸ τοσούτοις ἐπὶ τοῦ.

Ὅταν ἡ νόσος ἦν ἡ πεία, ὁ ἐπισυνεβάντων ἰδρῶς λύει ταύτην.

γινόμενος κατὰ τὴν τετάρτην ἢ ἐβδόμην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς νόσου. Ἐὰν ὅμως ἦνε ἐπίμονος, τότε πρέπει νὰ προκληθῇ ὁ ἰδρῶς διὰ ἰδρωτικού φαρμάκου, διδομένου κατὰ τὴν τετάρτην ἢ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν. Τούτου ἐπιτευχθέντος, τῆς νόσου γίνεταί λῦσις. (Ὁρα «Φοῖβον» ἔτους 5', σελ. 177 καὶ Ζ' 17).

Ὁ Ἱπποκράτης (ἀφ. Δ' 36 καὶ π. κρίσεων Α' 2) δίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τοὺς ἰδρωτάς τοὺς ἐπισυμβαίνοντας κατὰ τὰς κρίσεις ἡμέρας. Λέγει τὰδε.

Οἱ ἰδρωταί εἰσὶν ἀγαθοί, ἐὰν γίνωνται κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν, τὴν πέμπτην, τὴν ἐβδόμην, τὴν ἐνάτην, τὴν ἐνδεκάτην, τὴν δεκάτην τετάρτην, τὴν δεκάτην ἐβδόμην, τὴν εἰκοστήν πρώτην, τὴν εἰκοστήν ἐβδόμην, τὴν τριακοστήν πρώτην, τὴν τριακοστήν τετάρτην. Ἐὰν μὴ οὕτω γίνωνται, σημεῖον μῆκους τῆς νόσου, καὶ παλαιωρίας, καὶ ἐνδεχόμενοι ὑποτροπασμοὶ τῆς νόσου.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ἦνε καλῶς γνωστὴ ἡ ἡμέρα τῆς ἀρχῆς τῆς νόσου. Ὁ δὲ Ἱατρός νὰ φροντίζῃ ὅπως ἐν ταῖς ἐξηθεῖσι κρίσεσιν ἡμέραις προκαλῇ ἰδρωτά.

Ὅταν ὁ ἰδρῶς ἐν ταῖς κρίσεσιν ἡμέραις ἔλθῃ μόνος παρὰ τῆς φύσεως, εἶνε καλός, ἐὰν ἦνε θερμὸς, καὶ μάλιστα ὅταν ἐρηχθῇ κατόπιν πυρετοῦ. Ἐν τοιούτῳ ἰδρωτί τὸ δέρμα εἶνε ὑπερρυθρόν, ὁ σφυγμὸς πλήρης.

Ὅταν ὅμως ἦνε ψυχρὸς, σημαίνει ὅτι ἡ φύσις εἶνε χαλαρωμένη, καὶ οἱ πόροι χαλαροί, καὶ ὁ ἰδρῶς γίνεται μηχανικῶς δι' ἀπλῆς ἐξατμίσσεως. Τοιοῦτοι ἰδρωταί γίνονται εἰς τῆς συγκοπῆς (λειποθυμίας). Ἐὰν ὁ ψυχρὸς ἰδρῶς γείνη ἐν καιρῷ ὀξείας πυρετοῦ, εἶνε κακὸν σημεῖον· διότι ἡ φύσις κατεβλήθη ἐκ τῆς νόσου καὶ ἀντίδρασις δὲν γίνεται.

Περὶ τούτου τὰδε λέγει ὁ Ἱπποκράτης (ἀφ. 3).

«Ὁ ψυχρὸς ἰδρῶς, ἐὰν γίνηται ἐν νόσῳ διαρκεῖ, σημεῖον μῆκος τῆς νόσου. Ἐὰν ἐν ὀξείᾳ πυρετῷ σημεῖον θανάτου». Ὁ αὐτὸς λέγει ὅτι·

Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἰδρῶς ἐν κρίσεσιν ἡμέραις, ἀλλὰ σφοδρὸς καὶ ὀλίγον διαρκῆς, καὶ τότε σημεῖον κακόν ἐστι.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν τοιούτων ἀπεικταίων ἰδρωτῶν πρέπει οἱ περὶ τὸν ἀσθενῆ νὰ διατηρῶσι θερμὰ τὰ μᾶλλον εὐψυκτα μέρη τοῦ σώματος, ἵνα μὴ ἐκ τῆς περιψύξεως ταύτης διακόπτηται ἡ ἀδήλος διαπνοή. Οἱ πόδες εἰσὶ τὰ μᾶλλον εὐψυκτότερα μέρη

τοῦ σώματος, τοῦτους πρὸ πάντων ἐπιμελητέον. Διὰ τοῦτο ἐν ἀρωστίαις λέγει ὁ Ἀριστοτέλης πρέπει καὶ καλύπτονται καλῶς οἱ πόδες· διότι εἰσὶν εὐψυκτοί. (Πρόβ. Β' Σ. 6).

Μετὰ μεγάλους κόπους σωματικούς ἐπιγίγνεται νοσώδης κατάσταση. Οἱ μὲς γίνονται σκληροὶ καὶ ἐπώδυνοι καὶ δυσκίνητοι κατέχει τὸν κεκμηκότα. Τὴν κατάστασιν ταύτην διακρίνει ὁ ἰδρῶς, ὡς γίνεται καὶ διὰ τοῦ γλίσκου λουτροῦ καὶ διὰ τῶν ἐπιτρίψεων· διότι ἐν τῷ συστέλλεσθαι καὶ διαστέλλεσθαι τοῦ σώματος εἰσχωρεῖ μεταξύ τῶν ἰνῶν αὐτῶν περιττὴ ὕλη, μὴ τότε ἀποβάλλομένη ὁλοσχερῶς διὰ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς· φέρει δυσκαμψίαν. Ὁ δὲ ἰδρῶς παρὰσφύρει τὴν περιττὴν ὕλην καὶ ἀποβάλλει.

Δ' ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ ρευματικῆς νευραλγίας τοῦ προσώπου.

Ἡ νευραλγία αὕτη καλεῖται ἰδίως **προσωπαλγία**, προέρχεται ἐκ περιψύξεως τοῦ τριδύμου νεύρου, κειμένου ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων τοῦ ὠτός καὶ διακλαδουμένου εἰς τρεῖς κλάδους, ὧν ὁ εἰς διευθύνεται ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῆς ὀφθαλμικῆς χώρας, ὁ ἄλλος ἐπὶ τῆς ἄνω σιαγῶνος καὶ ὁ τρίτος ἐπὶ τῆς κατωσιαγῶνος· ἐνίοτε προσβάλλεται ἐκ περιψύξεως καὶ τὸ προσωπικὸν νεῦρον, ὅπερ διακλαδούται ἐντὸς τοῦ ὠτός, ἐπὶ τοῦ ὑπεράου, ἐπὶ τῆς χώρας τῆς παρωτίδος, πῶς ὀφρύος, τῆς ράχεις, τῆς ρινός, τῆς γωνίας τοῦ στόματος, ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ προσώπου, ἐνίοτε συμπίπτει μετὰ τῶν διακλαδώσεων τοῦ τριδύμου νεύρου· ἐὰν συμπίπτῃ μετὰ τῆς διακλαδώσεως τοῦ τριδύμου τῆς κατωσιαγῶνος, συμπίπτει συνάμα καὶ μετὰ τῶν κλώνων τοῦ τραχηλικοῦ νεύρου, καὶ τότε προσβάλλονται καὶ οἱ μὲς τῆς κατωσιαγῶνος τοῦ κάτω χεῖλους, τοῦ καθελατῆρος τῆς γωνίας τῶν χειλέων.

Ἐν τῇ νευραλγίᾳ ταύτῃ ἐνίοτε συν τῷ πόνῳ καὶ ἀνευ πόνου προέρχεται παραλυσία καὶ ἀναίσθησις· διότι οἱ παραλυούμενοι μὲς τοῦ προσώπου ἔχουσιν, ὡς ἐρρέθη, διπλὰ νεῦρα καὶ ἐκ τοῦ τριδύμου καὶ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ νεύρου· διὰ τοῦτο ἡ παραλυσία τῶν παθόντων μυῶν συνοδεύεται ἐνίοτε καὶ μετὰ ἀναίσθησιος.

Ἐνθ' ἐάν πάθῃ μόνον τὸ προσωπικὸν νεῦρον, ἀνωσιθησὶα δὲν γίνεται.
Μέρη τῆς προσωπικῆς βεβρυχτικῆς εἰσίν :

Ἡ ὠταλγία, καθ' ἣν τὸ οὖρον πονεῖ ἰδίως διὰ πίεσεως ἐπὶ τῆς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων ἰδίως τοῦ ὠτός. Συμβαίνει ἐνίοτε ὠταλγία καὶ ἐξ ὑπάρξεως, σπειρίου ἐντός τοῦ ὠτός, ἐξ οὗ ὁ τοῦ ὠτός ὄχετος ἐξοιδούται καὶ ἐνίοτε φράσσεται. Ἡ θεραπεία τοῦτου ἀπαιτεῖ ἐγγύσεις μαλακτικὰς, πρᾶν-
τικὰς καὶ ἐξωτερικὰς ἐλαιοῦς τοιαύτας. Ἡ δὲ νευρική ὠ-
ταλγία ἀπαιτεῖ τὰ ἀντινευραλγικά· ἀλοιφὴν ἀλπ. περὶ τῶν
προηγούμενων ἐλέχθη.

Ἡ ὀφθαλμοαλγία ἐν ταύτῃ ὁ ὀφθαλμὸς ἐρυθροῦται, καὶ
αὖξεται ἡ τῶν δακρύων ἔκκρισις· συνοδεύεται ἐνίοτε καὶ μετὰ
ἀλγυηδόνος τῆς ἐποφύρου χώρας. Ἐκπηγάζει ἐκ τοῦ τριδύμου
νεύρου· συνυπάρχει ἐνίοτε καὶ ὀδονταλγία. Ἡ θεραπεία ἐστὶν ἡ
ἀντινευραλγική.

Ἡ κοινῶς κεφαλαλγία καλούμενη, ποτὲ μὲν κατέχει ὅλον τὸ
κράνιον, ἄλλοτε τοὺς κροτάφους, ἄλλοτε τὸ μέτωπον, ἄλλοτε
τὸ ἡμισυ τῆς κεφαλῆς, ἐνίοτε καίται ἐπὶ τοῦ ἐποφύρου νεύρου κλπ.
ἀλλ' ὅπου δὴποτε καὶ ἂν ἦ, ἡ παραγωγὸς αἰτία εἶνε ἡ αὐτὴ· τὰ
δὲ συμπτώματα διαφέρουν κατὰ τι ὡς πρὸς τὰς θέσεις.

Εἰς ἀπάσας αἰτίας τῆς νευραλγίας, διακρίνονται σημεῖα τινὲς
μαλλον ἐπώδυνα, ἅπερ ἀναφάνονται ἀλγούντων ἐπὶ μαλλον διὰ
τῆς πίεσεως. Ἰδίως δὲ διακρίνονται διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Ὁ-
ταν πεθῇ ὁ εἰς πόλος ἐν χειρὶ, ὁ δὲ ἄλλος περιφέρεται ἐπὶ τῆς
ἀλγούσης χώρας ἀμέσως ὅπου ὑπάρχει ἡ ἐστὶς τῆς ἀλγυηδόνος
ὁ πόνος ἐξάπτεται. Συνήθως ἐν τῇ κεφαλαλγίᾳ τοῦ κράνιου, καὶ
τῇ ἰδίᾳ κεφαλῇ καὶ ἡμικρανίᾳ εὐρίσκονται σημεῖα ἐπώδυνα
διὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος· παρὰ τῇ μαστοειδεῖ ἀποφύσει
καὶ ὑπερᾶνω ἐπὶ τῆς κορικοειδοῦς ἀποφύσεως, παρὰ τὴν βάχην
τῆς ὠμοπλάτης, καὶ ἐνίοτε ὑπὸ τὴν ὠμοπλάτην, ἐπὶ τῶν φεν-
δῶν πλευρῶν· ἄλλοτε ὑπάρχουν μόνον ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου τοῦ
κράνιου καὶ ἐπὶ τοῦ τραχήλου.

Θεραπεία σχεδὸν ἡ αὐτὴ ἐστὶ μετὰ πῆς κεφαλαλγίας. Ἀλλ'
εἰς τὴν προσωπικὴν κυρίως ὀφέλαμος εἶνε ἡ ἐντριβὴ ἐπὶ τοῦ
τριδύμου νεύρου, ἥτοι ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίου χώρας τοῦ ὠτός δι' ἀ-
λοιφῆς τῆς κατασκευαζομένης μετὰ ἀτροπίνης κλπ. πῆς ἀντι-
νευραλγικῆς, περὶ ἧς ἐλέχθη ἐν τῷ προηγούμενῳ φύλλῳ πρὸς
θεραπείαν τῆς κεφαλαλγίας ἐν σελ. 8 τοῦ βίου.

Ἐάν δὲ ἐνυπάρχῃ καὶ πόνος ἐπὶ τοῦ στομάχου, ἐξαπτόμενος
διὰ τῆς πίεσεως, τεθήτωσαν 4 ἢ 5 μικραὶ βδέλλαι· ἐάν δυσκοι-
λιώτης, δοθῇτω καθάρσιον ἐκ κητρικῆς μαγνησίας ἢ θεικῆς μα-
γνησίας· γενέσθω ποδόλουτρον διὰ συνάψεως ἢ ἄλγτος. Ἐάν συνυ-
πάρχῃ πυρετός, ἐξεταστέον μὴ εἶνε διαλείπων, καὶ τότε δοτέον
κινίνην. Ἐάν συνεχὴς, καὶ ἐπὶ τοῦ στομάχου βδέλλαι εἰσὶν ἀναπό-
φευκται, ἢ ἐπὶ τῶν ὠμοπλάτων 2 ἢ 4 συκίαι ἐσχασμέναι πρὸς
ἐξαγωγὴν αἵματος. Ἡ θεραπεία γίνεται ἐντὸς τῆς 3 πρὸς τὴν 4
ἡμέραν ἄλλως διαρκεῖ μέχρι τῆς ἐβδόμης.

Ἡ δίαιτα ἐστὶ ἀνάλογος τῆς διαταρᾶσεως τοῦ γαστροεντε-
ρικοῦ σωλήνος, ἐάν μὴ ὑπάρχῃ ὀρεξίς πρὸς βρώσιν, δοτέον δύο ἢ
τρεῖς κοκοῦς ὠν, ἢ ῥόφημα μετὰ πάσπας ἢ ὀρυζίου κεκομμένου
διὰ αὐγολεμόνου ἀποχὴ ἐκ δυσπέπτων τροφῶν καὶ πνευματω-
δῶν ποτῶν, καὶ παντός προκαλοῦντος συμφορήσιν αἵματος, ἐπὶ
τοῦ προσώπου καὶ ἐφ' ὅλης τῆς κεφαλῆς.

Πρόχειρος θεραπεία πόρων ρευματικῶν.

Ἐπαλείφον διὰ μέλιτος ὠμοῦ τεμάχιον πανίου καὶ πεπάλι-
σας (πασπαλίσας) διὰ κόνεως ὀριγάνου ἐπιθεῖς.

ΣΤ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ μήκωνος καὶ τοῦ ελαίου αὐτοῦ.

Μήκων καλεῖται φυτὸν ἐνιαύσιον φυόμενον αὐτομάτως ἐν ἀ-
γροῖς, ἰδίως μετὰξὺ αἰτου. Ἐχει ἄνθη (ἢ πέταλα) ἐρυθρὰ, χρώ-
ματος εὐαρέστου. Καλεῖται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μήκων **ροϊᾶς**
(papaver rhœndæ ἢ papaver eraticus), ἐκ δὲ τοῦ λατινικοῦ πα-
πᾶβερ ροῦνδα ἐγένετο τὸ παρ' ἡμῖν ὄνομα τοῦ φυτοῦ τούτου
παπαροῦντι ἢ παπαροῦνα.

Ἐκτὸς τῆς ἀγροτικῆς καύτης μήκωνος ὑπάρχει καὶ ἄλλο εἶ-
δος καλλιεργούμενον πρὸς παραγωγὴν προϊόντος χρησίμου εἰς
τὴν ἰατρικὴν, ὅπερ καλεῖται **ὀπιον** (αῖφιον). Τὸ εἶδος τοῦτο
καλεῖται ἡμέρος μήκων, ἥτις ὠνομάζετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις

καὶ χαμαϊσούκης, ὀξύτονον, μήκων ὑπνοφόρος. (papa-
ver somniferum ἢ sativum) ἔχει πέταλα λευκὰ ἢ μελανία,
φύλλα μεγαλείτερά, ὑπόλευκα. Εἶνε πολὺ ὑψηλότερον τοῦ ἄγριου.
Ἐξάγονται ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου δύο προϊόντα· τὸ ἐκ τοῦ
ὀπιοῦ, καὶ τὸ ἐκ τῶν σπέρων αὐτοῦ.

Τὸ ἐκ τοῦ ὀπιοῦ ἐξάγεται δι' ἐγχύραξιν τῶν κωδίων (κεφα-
λῶν) τοῦ φυτοῦ, γιγνομένης λίαν· πρώτῃ, ἐξ ὧν ἐκρέει γαλακτώ-
δες ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον καλεῖται **ὀπιον**, ὅπερ οἱ ἄρχαιοι ἐκάλεον
μυκῶνεον. τὸ ὁποῖον διὰ τῆς προσβολῆς τοῦ ἡλίου ἀποξη-
ραίνεται, καὶ λαμβάνει μελανὸν χροῖμα. Τοῦτο συλλέγεται ἐπι-
σταμένως ὑπὸ μίξας, καὶ ὀνομάζεται **ὀπιον** (ἄριον), τὸ ὁποῖ-
ον χρησιμεύει εἰς τὴν ἱατρικὴν πρὸς διάφορα ἱατρικά. Εἰς με-
κρὰν δόσιν 1|10 κόκκου μετ' ἄλλων ἱατρικῶν διδόμενον εἶνε πο-
λύτιμον ἱατρικόν κατὰ τοῦ βηχὸς, κατὰ τῶν πόνων, κατὰ τῆς
διαρροίας, κατὰ τῆς ἀπνίας, διότι εἶνε ὑπνωτικόν. Εἶνε στυπτικόν
ὑπὸ μικρὰν δόσιν, ὑπὸ μείζονα εὐκοίλιον. Ὑπὸ μεγάλην δόσιν
εἶνε δηλητηριώδες, ὅταν μάλιστα δοθῇ καθαρὸν· ἀντιφάρμακον
τῆς διὰ τοῦ ὀπιοῦ δηλητηριάσεως εἶνε ἡ πόσις μεγάλου ποσοῦ
καφῆ κλπ, περὶ ὧν διαλαμβάνομεν ἐν τῇ Συνεδήμῳ Ἱατροδικ. Τ. Β'.

Τὰ φύλλα τοῦ ἀνθους τῆς ἀγρίας μήκωνος, ἢ τοῦ παπαροῦντος,
ὡς καὶ αἱ κεφαλὴ αὐτῆς, ἐμπεριέχουσιν ὕλην ναρκωτικὴν, καὶ
χρησιμεύουσιν, ὅταν ὀλίγον βράσωσι ἐν ὕδατι, ὡς παρύντικα
κατὰ τοῦ βηχὸς. Διὰ τοῦτο εἰς τινὰ μέρη ἔρριπτον ἐντὸς τοῦ
βράζοντος φαγητοῦ, τῶν μὴ εὐκόλως καίμωμένων νηπίων, ὀλίγα
πέταλλα μήκωνος. Μετὰ ἀλευροῦ ἀναμιχθέντα γίνονται κατὰ-
πλασμα παρύντικόν κατὰ τῶν πόνων καὶ μάλιστα τῆς κοιλίας,
κατὰ τῆς διαρροίας κλπ. ἐὰν ἐνεργήσωσι πολὺ φέρουσι δυσου-
ρίαν καὶ ὕπνον. Τὸ φυτὸν τοῦτο πρὶν ἀναπτυχθῇ καλῶς τρώ-
φουσι βοσκότων ὡς θαυματικόν.

Ἡ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΠΕΡΩΝ ΤΗΣ ΗΜΕΡΟΥ ΜΗΚΩΝΟΣ

(Huile d'ailette ἢ Huile blanche).

Πᾶσα ρίζα τοῦ φυτοῦ τούτου παράγει πολλὰς κεφαλὰς, πᾶσα
κεφαλὴ ἔχει πολλὰ σπέρων, οἵτινες εἰσὶ μικρότεροι τοῦ αἰνιά-
πιδος, ἀλλ' ἔχουσι πολὺ ἔλαιον· ἔχουσι χροῖμα λευκωπὸν· ἀπο-
στερρῶνται δὲ πάσης ναρκωτικῆς δυνάμεως καὶ εἰσὶν ἀβλαβῶς
ἐδωδιμοί. Οἱ ἄρχαιοι μετεχειρίζοντο τούτους ἀντὶ τῆς σιδή-

μου, τοὺς ὁποίους ἐπέθετον καὶ ἐπὶ τῶν ἄστων, ἐλέγοντο **θυ-
λακίται**.

Ἐκ τῶν σπέρων τούτων διὰ τῆς πίεσεως ἐξάγεται ἄφθονον
ἔλαιον καλούμενον μήκωνος ἔλαιον (oleum papaveris), τὸ ὁποῖον
ἔχει γεῦσιν εὐάρεστον καὶ ἀντικαθίστησι τὸ τῆς ἐλαίας ἔλαιον.

Διὰ τοῦτον ἀρτύνουσι τὰ φαγητά· οἱ θεησκευτικῶς νη-
στεύοντες τὸ ἔλαιον τῆς ἐλαίας· τὸ ἔλαιον τοῦτο εἶνε διαφανές
καὶ εὐρώτερον τοῦ τῆς ἐλαίας· διὰ τούτου οἱ μυρεψοὶ κατα-
σκευάζουσι διάφορα ἀρωματικά ἔλαια· διότι δὲν παγγίζει εὐκό-
λως· εἶνε δὲ εὐκοίλιον καὶ χρησιμεύει κατὰ τῆς δυσκοιλίας.

Τὰ κώδια τοῦ ἡμέρου μήκωνος ξηρὰ χρησιμεύουσιν ὡς ὑπνω-
τικά καὶ ὡς παρύντικά πόνων. Ὑπὸ κόβιν λεπτὴν μεμιγμένην
μετὰ μοσχοκαρίου καὶ σακχάρου δίδονται ὡς ὑπνωτικά· εἰς τὰ
νήπια, παρύνοντα συνάμα καὶ τοὺς πόνους τῆς κοιλίας αὐτῶν.
Ἐπὶ καταπλάσματος μαλακτικῶν πεπαλιζόμενα παρύνουσι τοὺς
πόνους ἀποστημάτων.

Βράζόμενα τὰ κώδια μετὰ ὕδατος παρέχουσι ποτὸν λίαν ὑ-
πνωτικόν.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου εὐρισκηθέντων
πολυριθμῶν παρυσίων ἀσμάτων μικροζωδάρων.

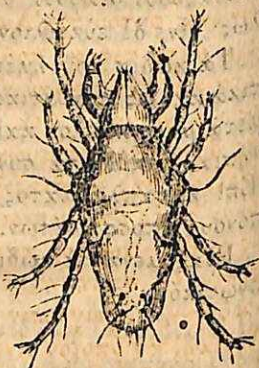
Ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ ἀνθρώπου σμήνη μικροτά-
των ζωφρίων, ἀσμάτων διὰ γυμνῶν ὀφθαλμῶν, ὁρατῶν δὲ διὰ ἰσχυ-
ροῦ μικροσκοπίου, τὰ ὁποῖα τρέφονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ,
εἰσὶ πολὺτοκα, καὶ τάχιστα πολυπλασιάζονται. Τὰ μικροζωδά-
ρια ταῦτα ἐμφωλεύουσιν ἰδίως ἐπὶ τῶν ριζῶν τῶν τριχῶν, τῆς
ῤινός, τῶν βρωθῶν, ἐντὸς τῶν θηλάκων ἢ κρυπτῶν, καὶ τῶν
λιπαρῶν ἀδενίσκων· ἢ γαλακτώδης ὕλη, ἥτις διὰ πίεσεως
ἐξέρχεται τῶν ριζῶν τῶν τριχῶν τῆς μύτης εἶνε ἔμπλεως μυρι-
σμάτων τοιούτων μικροζωδάρων· ὡσαύτως σμήνη εὐρίσκονται ἐπὶ
τῶν ριζῶν τῶν βλεφάρων τῶν ὀφρύων, τῆς κόμης, τῶν μασχα-
λῶν, καὶ ἐν γένει ἐφ' ὅλου τοῦ προσώπου καὶ ἐφ' ὅλου τοῦ ἄλ-
λου σώματος ὅπου θριξὺ ὑπάρχει.

Οἱ λαοίτριχοι λοιπὸν ἔχουσιν ἀφθονώτερα τὰ μικροζωδάρια

καύται. Ὁ δὲ αὐτοματως ἐνίοτε ἐπισυμβαινὼν κνισμὸς τοῦ δέρματος εἰς τὴν πλησμονὴν τούτων ἀνάγεται.

Πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀνεξαιρέτως ἔχουσι τοιαῦτα ζώοντα, καὶ ἡ ἐλαχίστη θοῖξ ἐμπλεὺς τούτων ἐστίν. Ὅσον δὴποτε καὶ ἂν καθαρίζεται τὸ δέρμα, ταῦτα βρύθουσιν ἐπὶ τῶν ριζῶν τῶν τριχῶν. Μόνον εἰς τὴν πολὺ μικρὰν ἡλικίαν δὲν γεννῶνται. Οὔτε ἀρχῶν, οὔτε πλούσιος, οὔτε ἀρχώμενος, οὔτε πτωχός, οὔτε ἀβρὰ δέσποινά κλπ. στεροῦνται τοιοῦτων παρασίτων.

Τὸ σχῆμα τῶν δερματοσίτων συμβῶν τούτων εἶνε ἄχραες (ὅρα ἀπέναντι εἰκόνα). Τὸ σῶμα τῶν ἔχει χρομὰ ὑπόλευκον, ἡμιδιαφανές, ἐπίμηκες, ὀλίγον πλατύ. Διακρίνονται ἐπ' αὐτοῦ ἡ κεφαλή, ὁ θώραξ καὶ ἡ κοιλία. Τὸ στόμα τῶν ἔχει δύο πτερόγυια καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἐκμυζήτηρα. Τὸ σῶμα τῶν φέρει ὀκτώ βραχεῖς πόδας κανονικούς. Ἐκαστος ἐπὶ τοῦ ἄκρου φέρει 3 ἀρπάγια (τσαγγέλια), δι' ὧν προσκολλάται ἐπὶ τοῦ δέρματος καὶ δυσχερῶς ἀποσπᾶται. Αἱ θρησκαίαι ἐκείναι, αἵτινες ἐπιβάλλουσι τὴν ψίλωσιν τῶν τριχῶν τοῦ σώματος, πρᾶττουσιν ἐκ πείρας τὸ ἀποτέλεσμα χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι τὰ ψίλωθρα ἔχρῳντο, καὶ οὕτω κατέστρεφον διὰ τῆς ἀποτριχώσεως τὴν ὑπαρξίν τούτων.

Περὶ διαρκείας τῆς αἰτίας.

(Τῆς νηστείας ἐκ πείρας τροφῆς)

Ἐξ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἡ διάρκειά τῆς ἐκουσίως αἰτίας ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν, καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εὐρέθησαν ἄνθρωποι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀβλαβῶς νηστεύσαντες. Ὑπῆρξαν ἄνθρωποι κοιμώμενοι διαρκῶς ἐπὶ ἡμέρας 50, 80, καὶ μῆνας πολλοὺς ἀνευ οὐδεμιᾶς τροφῆς. Τοῦτο ἐβεβαιώθη παρὰ ἐπιστήμων Ἰατρῶν τὸ 1863.

Δύνανται νὰ νηστεύωσιν ἐντελῶς καὶ οἱ ὑποτάσσοντες τὸν στόμαχον εἰς τὴν θέλησιν τῶν. Ὑπῆρξαν ἄνθρωποι, οἵτινες ὑπέ-

τάσσον εἰς τὴν ἀκυστὸν θέλησιν καὶ αὐτὰς τὰς κινήσεις τῆς καρδίας. Ὑπῆρξεν τις, ὁ ὅποιος ἐκράτει τοὺς παλμούς τῆς καρδίας του κατὰ βούλησιν, ἔμενεν ὡς νεκρὸς καὶ πάλιν ἀνέζη. Ἐὰν ἡ θέλησις αὐτῆς ἐργάζεται καὶ ἐπὶ τοῦ στομάχου, καὶ δὲν ἀρίστη τοῦτον νὰ περιστέλληται καὶ σμικρύνηται, ἡ πείνα ἀβλαβῶς ἐκλείπεται. Εἰς τὴν τοιαύτην θέλησιν ἀποδοτέον τὴν νηστείαν τοῦ Τάινερ, καὶ τὴν κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν ταύτην νηστείαν τῶν δύο Ἰταλῶν Σούκκη καὶ Μερλάτση. Πολλοὶ τῶν Ἰατρῶν ἀποδίδουσι τὴν ἀνοχὴν πρὸς τὴν αἰτίαν τοῦ Σούκκη εἰς τὴν χρῆσιν τῶν φύλων ἐνὸς φυτοῦ τῆς Ἀμερικῆς Κόκα καλούμενου, τὰ ὅποια τρωγόμενα μετὰ τέφρας τοῦ ζύλου τοῦ φυτοῦ τούτου ἔχει τὴν ιδιότητα καὶ τὴν πείναν νὰ ἐμποδίσῃ, καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ σώματος νὰ ἐνισχύῃ. Διὰ τοῦτο ὁ νηστευτὴς Σούκκης ἔχει καλῶς τὰς δυνάμεις νηστεύων. Τοῦτο πιθανολογεῖται διότι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς αἰτίας λαμβάνει ὑγρὸν τι μυστικόν, τὸ ὅποιον λέγουσι τινες ὅτι ἐμπεριέχει ἐκχύλισμα τῆς Κόκας, ἢ ἄλλου τινὸς φυτοῦ γνωστοῦ παρὰ τοῖς Ἀφρικανοῖς, ἐνθα αὐτὸς ἐταξείδευεν. Οἱ περιηγηταὶ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀφρικῆς, κατὰ τὸν Κορβίγγην, τρώγουσιν εἶδος καστανίου, **Κόλα** καλούμενου, ἐν Ἀφρικῇ, τὸ ὅποιον εἶνε πολὺ στυρόν, καὶ δι' αὐτοῦ ἀντέχουσιν εἰς τὴν αἰτίαν δίχως νὰ ἐξαντλῶνται αἱ σωματικαὶ δυνάμεις, καὶ τοὶ ὁδοιποροῦσιν ὑπὸ καυστικῶν ἡλίων. Τινὲς ἀποδίδουσι τὴν αἰτίαν τοῦ Σούκκη, ἥτις διήρκεσε 30 ἡμέρας διὰ μόνης πόσεως καθαρῷ ὕδατος καθ' ἑκάστην ὥρ. 255 εἰς ἕξιν ἄλλ' εἰς τὴν νηστείαν ἕξις δὲν γίνεται. Μόνον ὅταν πάσχη τὸ νευρικὸν σύστημα, ὡς συμβαίνει εἰς τινὰς παράφρονας, οἵτινες ἀναισθητοῦντες δὲν τρώγουσι, διότι δὲν αἰσθάνονται πείναν· εἰς τούτους δύναται ἐπὶ πολὺν καιρὸν νὰ διαρκέσῃ ἡ αἰτία.

Ἐἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι βότανα, δι' ὧν κατηύναζον τὴν πείναν χωρὶς νὰ βλαβῶσιν αἱ σωματικαὶ δυνάμεις. Τοιαύτη βοτάνη ἔθεωρετο ἡ ἀσφόδελος (σπερδοῦκλι), ἥτις τρωγομένη ἐποίει οὔτε πείναν οὔτε διψᾶν. Οἱ πτωχοὶ τὸ πάλαι ἔτρωγον ἀσφόδελον ἵνα μὴ πεινώσιν.

Ἡ αἰτία ἀνευ ὕδατος καὶ τροφῆς φέρει τὸν θάνατον ἐντὸς 7 ἕως 15 ἡμερῶν. Διὰ μόνου ὕδατος ἔζησεν τις 53 ἡμέρας τὸ 1829 ἐν Ἀμερικῇ.

Ὁ Ἑρστίστοκτος λέγει ὅτι ἡ περίσφυξις τῆς κοιλίας φέρει αἰτίαν.

ΜΥΡΕΦΙΚΗΣ ΟΙΚΙΑΚΑΙ ΣΚΕΥΑΣΙΑΙ.

Κατασκευὴ τοῦ ἀρωματικοῦ ἐλαίου, τοῦ καλουμένου ἐλαίου

Ἀγγελικῶν τοῦ Βρουλλῆτος.

Λάβε ἐλαίου καβάρου ἑλκίας δραμ. 50.

ol. olivarum

Ἀγγελικῆς ρίζης (Σουριανῆς ρίζης) » 10

radicis angelicae

Φλοιῶν κλώνων ἱτέας » 1

cortic. salicis

Φλοιῶν ἀκακίας » 1

cortic. acaciae

Κινναμόμῳ » 1½

cinamomi ἢ canellae

Κόμωος ἀραβικοῦ » 1½

gumi arabici

Χονδροκοπάνισον ἅπαντα καὶ θές ἐντός τοῦ ἐλαίου· πωμά-
τισον καὶ ἄρες ν' ἀποβραχῶσιν ἐπὶ 10 ἡμέρας ἐπὶ θέσεως ὀλίγων
θερμῆς, ἢ ὑπὸ τὸν ἥλιον. Εἴτα στράγγισον, καὶ φύλαξον εἰς
φιάλας. Ὁφείλει πρὸς μαλάκην τῆς τραχύτητος τοῦ δέρματος
καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς κόμης.

Τρόπος τοῦ διαγιγνώσκειν πόσων ἡμερῶν εἶνε τὸ ὥον.

Εἰς 150 δραμια ὕδατος διάλυσον 35 δραμια ἁλατος κοινού.
Θές ἐντός τοῦ ὑγροῦ τούτου τὸ ὥον. Ἐὰν ᾖνε τῆς ἡμέρας, θέλει
καταβυθισθῇ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀγγείου. Ἐὰν ᾖνε δύο ἡμε-
ρῶν, δὲν ἐγγίζει καλῶς τὸν πυθμένα. Ἐὰν ᾖνε τριῶν ἡμερῶν, κο-
λυμβᾷ ἐν τῷ ὕδατι. Ἐὰν πλεον τῶν τριῶν ἡμερῶν, ἐπιπλέει,
καὶ ὅσον περισσοτέρων ἡμερῶν εἶνε, τόσον ἐξέχει τοῦ ὕδατος.
Πειρατέον.